

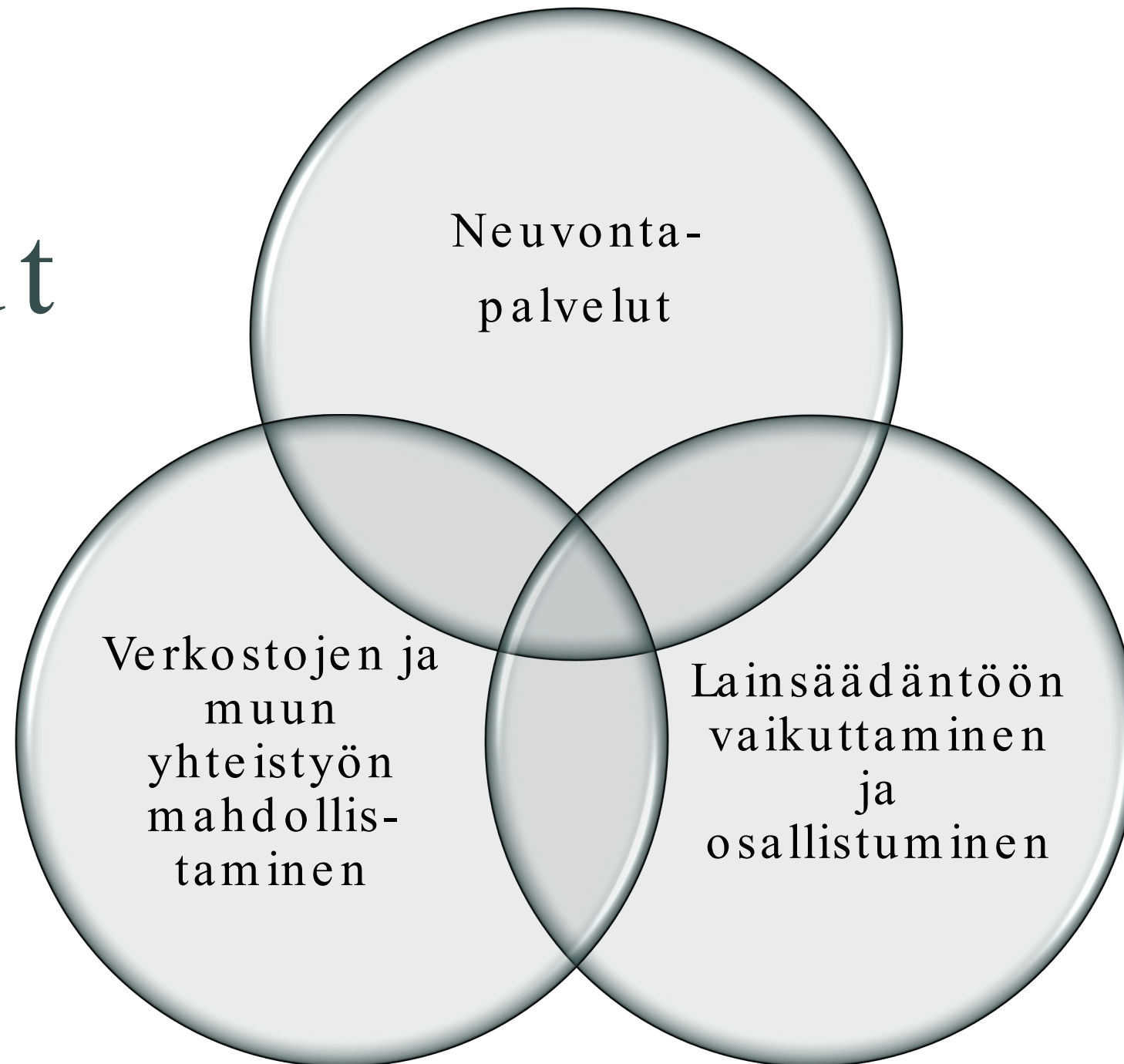
**HYVIL**

# Hyvil on tukenasi – hyvinvointialueiden päivitetty hallintosääntö

Kohti nuorten hyvinvointialueita 25.5.2023

Johanna Sorvettula, toimitusjohtaja, VT, eMBA

# Hyviliin palvelut



HYVI  
NVOINTI  
ALU EYH  
TI HYVIL ÖV  
ÄL FÄ  
RDS OMR  
ÄDESBOL  
AGET

**HYVINVOINTIALUEEN  
HALLINTOSÄÄNTÖMALLI**

Uusittu  
hallintosääntömalli

# Uutta

- Lisäyksiä koskien
  - Yhteistoimintaa kuntien kanssa
  - Asukkaiden osallistumista ja vaikuttamista
  - Maksuista päättäminen
- Toimielinten ja viranhaltijoiden vastuut ja tehtävät selkeytetty
- Toimivalta normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa
- Muita lisäyksiä, muutoksia ja korjauksia

# Hyvinvointialueen asukkaiden osallistumisoikeus

- Hyvinvointialuelaki 1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala
- Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset itsehallinnolle kuntia suuremmalla hallintoalueella (hyvinvointialue) sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamiselle hyvinvointialueen toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää hyvinvointialueen toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyttä sekä luoda hyvinvointialueelle edellytykset tukea asukkaidensa hyvinvointia.
- Valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. 27 §

# Hyvinvointialueen asukkaiden osallistumisoikeus

- Äänioikeus 28 §
- Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet 29 §
  - vointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.
- Aloiteoikeus 30 §
- Hyvinvointialueen kansanäänestys 31 §
- Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet 32 §
- Viestintä 34 §
  - Hyvinvointialueen on tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

# Asukaspaneeli ja sen tehtävät

- Aluehallitus asettaa asukaspaneelin valtuustokausittain.
- Aluehallitus hyväksyy asukaspaneelille toimintasäännön, jossa todetaan muun muassa sen tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa satunnaisotannalla, toimikausi, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajiston valinta ja sihteeristön muodostaminen. Asukaspaneelin tehtävänä on perehtyä ja käydä keskustelua vuosittain 1–3 aiheesta, joihin se pääsee myös itse vaikuttamaan. Asukaspaneelin työ voi käynnistyä joko valtuutettujen tai kansalaisten aloitteesta. Asukaspaneelin lopputuloksena syntyy aloitteita, julkilausumia ja politiikkasuosituksia. Aluevaltuuston on käsiteltävä asukaspaneelin suositukset sekä vastattava niihin. Asukaspaneelin osallistujat voidaan valita satunnaisotannalla joko koko valtuuston toimikaudeksi tai lyhyemmäksi aikaa.

# Asiakaspaneeli ja sen tehtävät

- Aluehallitus asettaa asiakaspaneelin valtuustokausittain.
- Aluehallitus hyväksyy asiakaspaneelille toimintasäännön, jossa todetaan muun muassa sen tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa satunnaisotannalla, toimikausi, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajiston valinta ja sihteeristön muodostaminen. Asiakaspaneelin tehtävänä on seurata hyvinvointialueen palvelujen laatua, saatavuutta ja saavutettavuutta ja antaa ehdotuksia ja palautetta hyvinvointialueen palveluista ja niiden yhteensovittamisesta. Asiakaspaneeli voi käsitellä vuosittain myös hyvinvointialueen toiminta- ja taloussuunnitelman. Asiakaspaneelin osallistujat voidaan valita satunnaisotannalla joko koko valtuuston toimikaudeksi tai lyhyemmäksi aikaa.



# Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta ja tehtävät 1 (2)

- Selkeytetty hyvinvointialueen strategista, taktista ja operatiivista vastuuta. Tarkoituksena on ollut tarkentaa muun muassa palveluverkkoa, palvelukokonaisuuksien yhteensovittamista ja palveluketjujen toimivuutta sekä ohjausta ja valvontaa koskevaa toimivaltaa.
  - Aluevaltuuston tehtävät
  - Aluehallituksen tehtävät ja toimivalta
  - Hyvinvointialuejohtajan tehtävät ja toimivalta
  - Toimialajohtajien tehtävät ja toimivalta

# Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta ja tehtävät 2(2)

- Talousarvion täytäntöönpano selkeytetty
  - Aluehallitus/toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselle viranhaltijalle (esim. toimialajohtajalle). Hallintosäännössä voi myös määrätä, että sama viranhaltija voi hyväksyä vuoden aikana käyttösuunnitelmaan tehtävät talousarviomuutokset (valtuuston hyväksymän sitovuuden sisällä).
- Korostettu, että rekisterinpitäjä on sidottu järjestämisvastuuseen. Asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjän vastuu määräytyy sen mukaan, miten järjestämisvastuu on jaettu toimielinorganisaatiossa.

# Normaaliolojen häiriötilanteet ja poikkeusolot 1 (2)

- Lähtökohtaisesti hyvinvointialueilla toimitaan normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikana mahdollisimman pitkään normaalien johtamisjärjestelyjen, päätöksentekomenettelyiden ja toimivaltamääräysten mukaisesti.
- Häiriötilannetta ei ole lainsäädännössä määritetty, ja tulkinnat häiriötilanteesta riippuvat enemmän toimijoiden resursseista ja kyvykkyydestä kuin yleisesti tai yhteisesti hyväksytystä määrityksestä.
- HaV on korostanut, että sääntelyä on tulkittava suppeasti.

# Normaaliolojen häiriötilanteet ja poikkeusolot 2(2)

- Hallintosääntömallissa on mallimääräykset toimivallan delegoinnista niihin tilanteisiin, joissa hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan kohdistuu normaalioloissa vakava häiriötilanne tai sellainen riski tai uhka, että normaalista toimivallasta poikkeamiselle on välttämätön syy.
- Hyvinvointialuejohtaja, terveydenhuollon vastaava lääkäri ja toimialajohtaja voivat tehdä tilanteen kannalta sellaiset välttämättömät päätökset, jotka täytyy tehdä välittömästi. Aluehallituksen tai aluevaltuuston kannanoton jälkeen normaalista toimivallasta poikkeava päätöksentekovalta perustuu aluehallituksen tai aluevaltuuston tekemään päätökseen.
- Poikkeusolojen toimivaltuuksista säädetään valmiuslaissa, jonka säännösten soveltamisen aloittamisesta säädetään käyttöönottoasetuksella.

HY VI  
NVOI NTIA  
LUEYHTIÖVÄ  
LF **HYVIL** ÄR  
DSOMRÅD  
ESBOLA  
GET

Kiitos